

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს

სკოპინგის დასკვნა N 93

თარიღი 27.11.2020

საერთო მონაცემები:

საქმიანობის დასახელება: თაბაშირის საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება;

საქმიანობის განმახორციელებელის დასახელება: შპს „კნაუფ გიპს თბილისი“;

საქმიანობის განხორციელების ადგილი: ქ. თბილისი, სამგორის რაიონი, ქიზიყის ქუჩა #17.

განაცხადის შემოსვლის თარიღი: 15.10.2020;

მონაცემები სკოპინგის ანგარიშის შემდგენელის შესახებ: შპს „ჯეოკონი“.

ძირითადი საპროექტო მონაცემები

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში შპს „კნაუფ გიპს თბილისის“ მიერ წარმოდგენილია, თაბაშირის საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების სკოპინგის ანგარიში.

შპს „კნაუფ გიპს თბილისის“ საწარმო მდებარეობს ქ. თბილისში, ისანი-სამგორის რაიონში, ქიზიყის ქუჩა N17-ში მდებარე 57407 მ² ფართობის მქონე არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე, საკადასტრო კოდი: 01.19.22.003.042. უახლოესი საცხოვრებელი სახლი სამხრეთ-დასავლეთის მიმართულებით განთავსებულია უშუალოდ საწარმოს მიწის ნაკვეთის საკადასტრო საზღვრთან, ნაკვეთიდან ჩრდილოეთის მიმართულებით საცხოვრებელი სახლი განთავსებულია 36 მეტრში. საპროექტო ტერიტორიას სხვადასხვა მიმართულებით ესაზღვრება არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთები, სადაც განთავსებულია როგორც უმოქმედო ასევე მოქმედი სხვადასხვა პროფილის საწარმოო ობიექტები. საწარმოს ტერიტორია შემოღობილია, გააჩნია წყალმომარაგება-კანალიზაციის, ბუნებრივი აირის და ელექტრომომარაგების ქსელები. უშუალოდ საკვლევ ტერიტორიაზე წარმოდგენილია მხოლოდ ხელოვნურად გაშენებული ხე-მცენარეები. საპროექტო ტერიტორია ათეული წლების განმავლობაში განიცდიდა მაღალ ტექნოგენურ და ანთროპოგენურ დატვირთვას, რის გამოც ჩამოყალიბებულია ტიპური ტექნოგენური ლანდშაფტი.

2011 წელს სამინისტროს მიერ შპს „კნაუფ გიპს თბილისის“ თაბაშირის წარმოებაზე გაიცა №17 (04.08.2011; ქ. თბილისი, ისანი-სამგორის რაიონი, ქიზიყის ქ. №17) ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა და გარემოზე ზემოქმედების ნებართვა. „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ 48-ე მუხლის მე-4 ნაწილის თანახმად, 2020 წლის 10 ოქტომბერს „შპს „კნაუფ გიპს თბილისის“ თაბაშირის წარმოებაზე საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის N 2-881 ბრძანებით გაიცა გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება.

შპს „კნაუფ გიპს თბილისის“ თაბაშირის წარმოებაზე გაცემული გარემოზე ზემოქმედების #000012 ნებართვით (2011 წლის 4 ოქტომბრის N17 ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა) საწარმოში გათვალისწინებული იყო 101000 ტ თაბაშირის ნედლეულის გადამუშავება,

თაბაშირ-მუყაოს ფილების (სრული დატვირთვის პირობებში 12 მილიონი კვადრატული მეტრი/წელ.) წარმოების მიზნით, შესაბამისი ტექნოლოგიით.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, ბოლო პერიოდში საწარმოში არსებულ ტექნოლოგიაში განხორცილდა ცვლილებები. მოეწყო ახალი ტექნოლოგიური კვანძები სხვადასხვა სახეობის პროდუქციის წარმოების მიზნით. განხორციელებული და დაგეგმილი ცვლილებების შესაბამისად სრული დატვირთვის პირობებში საწარმოს დაგეგმილი აქვს წლიურად აწარმოოს: გრუნტები - 240 ტონა/წელ.; ფითხები - 120 ტონა/წელ.; ნეალიტი (დამაჩქარებელი, იგივე თაბაშირის წვრილი ფრაქცია) - 1100 ტონა/წელ. და მეტალის პროფილების - 8000000 გრძივი მეტრი წელიწადში. თაბაშირ-მუყაოს ფილების წარმოება არ იცვლება და რჩება - 12 მილიონი კვადრატული მეტრი/წელ. (სრული დატვირთვის პირობებში).

2020 წელს სსდ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის მიერ, ქ. თბილისში, ქიზიყის ქუჩა N17-ში შპს „კნაუფ გიპს თბილისი“ საწარმოს დათვალეირების შედეგად გამოვლინდა, რომ საწარმოში დარღვეულია 2020 წლის 10 ოქტომბრის N 2-881 ბრძანებით გაცემული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით (2011 წლის 4 ოქტომბრის N17 ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა) დადგენილი პირობები, ასევე გარემოზე ზემოქმედების ანგარიშით განსაზღვრული მოთხოვნები და ვალდებულებები და გარემოს დაცვის სფეროში მოქმედი კანონმდებლობით განსაზღვრული ნორმები. გამოვლენილ დარღვევებზე 2020 წლის 5 ნოემბერს შედგა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის შესახებ ოქმი. შპს „კნაუფ გიპს თბილისი“ ცნობილი იქნა ადმინისტრაციულ სამართალდამრღვევად და საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდამრღვევათა კოდექსის 22-ე მუხლის შესაბამისად, გამოეცხადა სიტყვიერი შენიშვნა.

სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, საწარმო იმუშავებს წელიწადში 330 სამუშაო დღე, 24 საათიანი (ორცვლიანი ან სამცვლიანი) სამუშაო გრაფიკით. საწარმოში დასაქმებული იქნება დაახლოებით 90 თანამშრომელი.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, საწარმოო პროცესების უზრუნველყოფისათვის აუცილებელი ტექნოლოგიური ინფრასტრუქტურის ძირითადი ელემენტებია: რკინიგზის ესტაკადა; თაბაშირის ქვის საწყობი; თაბაშირის სახარში საამქრო; თაბაშირ-მუყაოს ფილების წარმოების უბანი; თაბაშირის წარმოების უბანი; ფითხის წარმოების უბანი; გრუნტების წარმოების უბანი; პროფილების საამქრო; სადებების ჭრის საამქრო; გაჯისა და კირქვის სილოსები; მზა პროდუქციის საწყობი; მატერიალური ღირებულებებისა და სათადარიგო ნაწილების საწყობი; დამხმარე სახარჯი მასალების საწყობი; ენერგო-მექანიკური სამსახურის საამქრო; სპეც. ტექნიკის მცირე რემონტის საამქრო; საწვავის ჩასხმის უბანი; წყლის მექანიკური სალექარი; აკუმულატორების სატენი უბანი; სეპარირებული ნარჩენების შეგროვების კონტეინერების განთავსების უბანი; მცირე ოდენობის მყარი ნარჩენის დროებითი განთავსების ღია მოედანი; წყლის ჭაბურღილები; სასწავლო ცენტრი და მარკეტინგის ოფისი.

თაბაშირ-მუყაოს ფილების წარმოების ძირითად ნედლეულს წარმოადგენს თაბაშირის ქვა, რომელიც შემოდის სარკინიგზო ხაზით, იცვლება ესტაკადის ორივე მხარეს და ტრანსპორტირება ხდება ციციხვიანი სატრანსპორტო საშუალებით ქვის დასაწყობების ადგილებამდე. ტერიტორიაზე განლაგებულია 3 ქვის საწყობი, ერთი დახურული და ორი

ღია. თაბაშირის ქვის ფრაქცია 0-60 მმ არ აღემატება 10%-ს, ხოლო ფრაქცია 300-350 მმ არ აღემატება 15%-ს.

ესტაკადიდან 30 მეტრში განლაგებულია ქვის როტორული სამსხვრევი, რომლის ქვის მიმღებ ძაბრში ნედლეულის მიწოდებით იწყება თაბაშირის წარმოების პროცესი. სამსხვრევეში უფრო მცირე ფრაქციად (40-60 მმ) დამსხვრეული ქვა გადაინაცვლებს მსხვილი ფრაქციის ბუნკერში. მსხვილი ფრაქციის ბუნკერიდან, დამსხვრეული ქვა მიეწოდება ჩაქურებიან წისქვილს, სადაც ხდება ქვის დაფქვა თაბაშირის ფხვნილის კონდიციამდე. დაფქვილი ფხვნილი წისქვილში წინასწარი შრობისა და ნაწილობრივი კალცინირების შემდეგ მიეწოდება თაბაშირის ბუნკერს, საიდანაც ფხვნილი მიეწოდება კალცინირების ქვას. ქვაბი დგას ბუნებრივი აირის საწარმოთა ადჟურვილ წვის კამერაზე, სადაც ღია ცეცხლით მაღალ ტემპერატურაზე გაცხელებული ჰაერის მეშვეობით ხდება თაბაშირის კალცინირება, მისი მოლეკულიდან წყლის გამოცლით თაბაშირის მჭიდად გარდაქმნა. თაბაშირის წარმოების ტექნოლოგიურ ხაზში ჩართულია ორი ერთნაირი ქვაბი, რომლებიც პროცესში მონაწილეობენ რიგ-რიგობით. საამქროში განთავსებულია 14 სარეზერვო სილოსი. მათი ტევადობა 86-92 მ³-ია.

თაბაშირ-მუყაოს წარმოებისთვის გამოყენებული მშრალი კომპონენტებია: თაბაშირის მჭიდა, ნეალიტი (დამაჩქარებელი, იგივე თაბაშირის წვრილი ფრაქცია), ტექნიკური სახამებელი, შაქარი, მინა-ბოჭკო. ხოლო, თხევადი კომპონენტები: წყალი, ქაფწარმომქმნელი, სილიკონი, პლასტრეტარდი, ნაფტალინი და ლიგნოსულფონატები, პოლივინილაცეტატის წებო.

თაბაშირ-მუყაოს ფილების ყველა საჭირო მშრალი და თხევადი კომპონენტების დოზირების შედეგად წარმოქმნილი თხევადი თაბაშირის მასა იღვრება ფორმირების მაგიდაზე გაჭიმულ საპირე მუყაოზე. კონვეიერის სიგრძე წარმოადგენს 65 მეტრს, რომელზე გადაადგილებისას ხდება ეგზოთერმული რეაქცია და თაბაშირ-მუყაოს ტილოს გამყარება. კონვეიერის ლენტის შემდეგ ხდება ფილების მარკირება, შესაბამისი ზომის ფილებად დაჭრა და ლუმელში ფილებიდან ზედმეტი წყლის აორთქლება. წარმოების ბოლო ეტაპზე ხდება ხელით შეფუთვა. შეფუთული პალეტების დასაწყობება ხდება მზა პროდუქციის საწყობებში.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, გრუნტების წარმოებისთვის გამოიყენება შემდეგი თხევადი კომპონენტები: წყალი, აკრილის დისპერსია, ქაფჩამქრობი, კონსერვანტი, აპკწარმომქმნელი. ხოლო, თხევადი ფითხის წარმოებისთვის - წყალი, მშრალი კომპაუნდი, კონსერვანტი, ქაფწარმომქმნელი. თაბაშირ-მუყაოს ფილების საამქროს სამხრეთით გატიხრულ ნაწილში არის 2 საწარმოო ხაზი. ერთი დანადგარი გამოიყენება გრუნტების, ხოლო მეორე ფითხების ჩამოსასხმელად. პროდუქციის ჩამოსხმა ხდება 10 კგ-ის ტევადობის სათლებში, რომლებიც საბოლოოდ ჰერმეტიულად იხუფება. აღნიშნულ საამქროებში გაფრქვევისა და გამოყოფის წყაროები არ არსებობს.

მეტალის პროფილების წარმოება ხდება მეტალის რულონიდან, ფორმირების გორგოლაჭებში ლენტის გატარებით, შემდგომ მარკირებით, დაჭრითა და შეფუთვით, საბოლოოდ დიდი სატრანსპორტო პალეტების დასაწყობებით. საამქროში გაფრქვევისა და გამოყოფის წყაროები არ არსებობს.

თაბაშირ-მუყაოს ფილების საამქროს ჩრდილოეთით განთავსებულია ცალკე შენობა გაჯისა და კირქვის ინერტული დანამატების დასაწყობებისთვის. დასაწყობება ხდება 3 ერთეულ სილოსში, რომელთა ტევადობა 100 მ³-ია. საამქროს წინ განთავსებულია დანამატების მიმღები ბუნკერი. დანამატების პნევმო გადატვირთვა კომპრესორებით ხდება სახარჯ ბუნკერში (100 მ³). თაბაშირ-მუყაოს ფილების საამქროს დასავლეთით განთავსებულია ცალკე შენობა, სამშენებლო დამხმარე საშუალებების საწყობი (იმპორტირებული პროდუქცია).

საწარმოში მიმდინარე ტექნოლოგიური პროცესებიდან გამომდინარე საწარმოს მიერ წყალი გამოიყენება სასმელ-სამეურნეო, საწარმოო და სახანძრო დანიშნულებით. წყლის ხარჯი სასმელ-სამეურნეო მიზნებისათვის შეადგენს: 5940 მ³ /წელ. ტექნოლოგიურ პროცესში გამოიყენებული წყლის რაოდენობა ტოლია 62451 მ³/წელ. წარმოების პროცესში გამოიყენებული ტექნიკური წყლის აღება ხორციელდება საწარმოს ტერიტორიაზე არსებული (2 ერთეული) ლიცენზირებული ჭაბურღილიდან. საიდანაც წყლის გადატუმბვა ხდება 100 ტ ტევადობის ცისტერნაში. ცისტერნის ქვეშ განთავსებულია 20 მ³ მოცულობის მექანიკური სამდონიანი სალექარი. წყალი სალექარიდან ჩაედინება საკანალიზაციო ჭაში, ხოლო შლამის გატანა ხდება წელიწადში ერთხელ. სამეურნეო-ფეკალური და სანიაღვრე ჩამდინარე წყლების ჩაშვება ხდება ქ. თბილისის არსებულ საკანალიზაციო ქსელში, შესაბამისი ხელშეკრულების საფუძველზე.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, საწარმოს ფუნქციონირებისას მოსალოდნელია ინერტული, სახიფათო და არასახიფათო ნარჩენების წარმოქმნა. ინერტული ნარჩენების განთავსების ადგილი მდებარეობს დახურულ სივრცეში, ხოლო სხვა მყარი ნარჩენების, როგორცაა ხის პალეტები, ჯართი, პლასტმასის ცარიელი კონტეინერები და პოლიესტერის ნარჩენები, თავსდება საწარმოს ტერიტორიის სამხრეთ-აღმოსავლეთით არსებულ მობეტონებულ ღია მოედანზე. საწარმოს ექსპლუატაციის პროცესში წარმოქმნილი როგორც სახიფათო ასევე არასახიფათო ნარჩენები შეგროვდება შესაბამის კონტეინერებში და შემდგომი მართვისათვის გადაეცემა შესაბამისი უფლებამოსილების მქონე კონტრაქტორს. სკოპინგის ანგარიშში ასევე აღნიშნულია, რომ გზმ-ის ეტაპზე დაზუსტდება მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე წარმოქმნილი ნარჩენების სახეობები, რაოდენობა და მათი მართვის საკითხები.

საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე მოსალოდნელია ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურება. სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, იდენტიფიცირებულია 22 გაფრქვევის წყარო. საწარმოს სპეციფიკიდან გამომდინარე ჰაერის ძირითადი დამაბინძურებელი ნივთიერებებია: შეწონილი ნაწილაკები, აზოტის დიოქსიდი, გოგირდწყალბადი, ნახშირბადის მონოქსიდი, ნაჯერი ნახშირწყალბადები. საწარმო აღჭურვილია თანამედროვე გამწმენდი დანადგარებით – სახელოებიანი ფილტრებით. წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, საწარმოში დამონტაჟებულია დანადგარები, რომლებიც წარმოადგენენ ხმაურის წყაროს. სკოპინგის ანგარიშში წარმოდგენილი გათვლების მიხედვით, ექსპლუატაციის ეტაპზე დასახლებული პუნქტების საზღვარზე საპროგნოზო ხმაურის დონე არ აჭარბებს დღის საათებისთვის დადგენილ ნორმებს (50 დბა), ხოლო ღამის საათებისთვის დადგენილი ნორმებს აჭარბებს 43,79-40,0=3,79 დბა-ით. სკოპინგის ანგარიშში აღნიშნულია, რომ გზმ-ის ანგარიშში დაზუსტდება საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე ხმაურის ძირითადი წყაროების განლაგება და მათი მახასიათებლები, განისაზღვრება საანგარიშო წერტილები, რომლის მიმართაც განხორციელდება ხმაურის დონეების ანგარიში.

ანგარიშის შედეგების მიხედვით განისაზღვრება საქმიანობის პროცესში გასატარებელი შემარბილებელი ღონისძიებები და მონიტორინგის გეგმა.

საწარმოს ფუნქციონირებისას ზედაპირული და მიწისქვეშა წყლების ასევე ნიადაგის/გრუნტის დაბინძურება შესაძლებელია ტერიტორიაზე მოქმედი სატრანსპორტო საშუალებებიდან და ტექნიკიდან ზეთის დაღვრის ან ნავთობპროდუქტების ავარიული დაღვრის შემთხვევაში. ასევე ნარჩენების, სამეურნეო-საყოფაცხოვრებო ან სანიაღვრე ჩამდინარე წყლების მართვის წესების დარღვევის დროს. სატრანსპორტო საშუალებებიდან და ტექნიკიდან საწვავის ან ზეთების გაჟონვის ფაქტის დაფიქსირების შემთხვევაში დაგეგმილია შემდეგი ღონისძიებების გატარება: მოიხსნება დაბინძურებული ნიადაგის ფენა და შემდგომი მართვისთვის გადაეცემა შესაბამისი უფლებამოსილების მქონე კომპანიას.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, საკვლევი რეგიონის ფარგლებში ფუნქციონირებს სხვადასხვა საწარმოები. შესაბამისად მოსალოდნელია კუმულაციური ზემოქმედება, როგორც ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ემისიების, ისე ხმაურის გავრცელების კუთხით.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე სამინისტრომ უზრუნველყო წარმოდგენილი სკოპინგის ანგარიშის, როგორც სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე, ისე სამგორის რაიონის გამგეობის საინფორმაციო დაფაზე განთავსება. 2020 წლის 10 ნოემბერს ზემოაღნიშნულ პროექტთან დაკავშირებით საჯარო განხილვა გაიმართა დისტანციურად, კომუნიკაციის ელექტრონული საშუალებების გამოყენებით. საჯარო განხილვას ესწრებოდნენ საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს, შპს „კნაუფ გიპს თბილისის“, საკონსულტაციო ორგანიზაცია შპს „ჯეოკონის“, არასამთავრობო ორგანიზაცია „მწვანე ალტერნატივას“ და სამგორის რაიონის გამგეობის წარმომადგენლები. საჯარო განხილვაზე „მწვანე ალტერნატივას“ წარმომადგენლის მხრიდან გამოითქვა შენიშვნა სამინისტროს მიერ აღნიშნულ პროექტთან და საჯარო განხილვასთან დაკავშირებული ინფორმაციის არასათანადოდ გავრცელების თაობაზე, რასთან დაკავშირებითაც სამინისტროს წარმომადგენელმა განმარტა, რომ სამინისტრომ კანონმდებლობით დადგენილი წესით უზრუნველყო, სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვის შესახებ ინფორმაციის გავრცელება, საზოგადოების ინფორმირება და შენიშვნების/მოსაზრებების წარდგენის კანონმდებლობით გათვალისწინებული ვადის განსაზღვრა. საჯარო განხილვაზე დაფიქსირებული საკითხები ძირითადად ეხებოდა: ექსპლუატაციის ეტაპზე წარმოქმნილი ნარჩენების მართვას, ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებების გაფრქვევის და წყლის ჩაშვების საკითხებს. შეკითხვებს უპასუხა შპს „ჯეოკონის“ წარმომადგენელმა. მისი განმარტებით, ნარჩენების მართვის საკითხი, ასევე პროექტის განხორციელებით გამოწვეულ ზემოქმედებათან დაკავშირებით დეტალური ინფორმაცია და გათვლები, როგორც წყალჩაშვებასთან ისე ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებების გაფრქვევასთან დაკავშირებით წარმოდგენილი იქნება გზმ-ის ანგარიშში. კითხვა-პასუხის რეჟიმის დროს შეიქმნა ტექნიკური პრობლემა, რის გამოც ვეღარ მოხერხდა საჯარო განხილვის დასრულება. აღნიშნულიდან გამომდინარე, სამინისტრომ უზრუნველყო ინფორმაციის დამატებით გვარცელება და საჯარო განხილვა დამატებით ჩაინიშნა მიმდინარე წლის 16 ნოემბერს დისტანციურად, კომუნიკაციის ელექტრონული საშუალებების გამოყენებით. დამატებით საჯარო განხილვას ესწრებოდნენ პირველ საჯარო განხილვაში მონაწილე პირები. დამატებით საჯარო განხილვაზე არასამთავრობო

ორგანიზაცია „მწვანე ალტერნატივას“ წარმომადგენელმა კითხვა დასვა დამატებითი საჯარო განხილვის შესახებ ინფორმაციის გავრცელებასთან დაკავშირებით. სამინისტროს წარმომადგენელმა განმარტა, რომ ინფორმაცია კვლავ გავრცელდა კანონმდებლობით დადგენილი წესით და, მათ შორის მოხდა საპროექტო ტერიტორიის მიმდებარედ განცხადებების დამატებით განთავსება. ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე მოხდა საპროექტო ტერიტორიის ადგილზე დათვალიერება. ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე, პროექტთან დაკავშირებით წერილობითი შენიშვნები და მოსაზრებები წარმოდგენილი არ ყოფილა.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, შესწავლილ იქნა საპროექტო ტერიტორია. ჩატარებული სამუშაოების შედეგად მოხდა გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე მოსალოდნელი ძირითადი ზემოქმედების წყაროების, სახეებისა და ობიექტების იდენტიფიცირება.

სკოპინგის პროცედურის შედეგად განსაზღვრული და დადგენილი იქნა დაგეგმილი საქმიანობის გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი და გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესასწავლი ზემოქმედებები.

გზშ-ს ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი

1. **გზშ-ის ანგარიში უნდა მოიცავდეს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსი“-ს მე-10 მუხლის შესაბამის ნაწილით დადგენილ ინფორმაციას;
2. **გზშ-ის ანგარიშს უნდა დაერთოს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსი“-ს მე-10 მუხლის მეოთხე ნაწილით განსაზღვრული დოკუმენტაცია;
3. **გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი** უნდა იყოს სკოპინგის ანგარიშში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევების შედეგები, მოპოვებული და შესასწავლი ინფორმაცია, გზშ-ს პროცესში დეტალურად შესასწავლი ზემოქმედებები და შესაბამისი შემცირების/შერბილებების ღონისძიებები;
4. **გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს:**
 - პროექტის ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების საჭიროების დასაბუთება;
 - საწარმოში არსებული (მიმდინარე) საქმიანობის დეტალური აღწერა;
 - დაგეგმილი და განხორციელებული ცვლილებების დეტალური აღწერა ტერიტორიაზე არსებული სიტუაციის/პროცესების მითითებით;
 - პროექტის ალტერნატიული ვარიანტები შესაბამისი დასაბუთებით, მათ შორის არაქმედების ალტერნატივა, ტერიტორიის ალტერნატიული ვარიანტები, ტექნოლოგიური ალტერნატივები და შერჩეული ალტერნატივის დასაბუთება გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით;
 - საქმიანობის განხორციელების ადგილის GPS კოორდინატები Shp ფაილებთან ერთად;
 - საწარმოს ტერიტორიიდან დაზუსტებული მანძილი უახლოეს საცხოვრებელ სახლამდე, დასახლებამდე, მდინარემდე და სხვა უახლოეს სამრეწველო ობიექტამდე;
 - ტერიტორიის მიმდებარედ და 500 მ-იანი რადიუსში არსებული ობიექტების შესახებ ინფორმაცია, დანიშნულების მითითებით;

- დასაქმებული ადამიანების დაზუსტებული რაოდენობა და სამუშაო გრაფიკი;
- საწარმოს ტერიტორიის გარემოს არსებული მდგომარეობის აღწერა;
- საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებისა და ტექნოლოგიის დეტალური აღწერა და ტექნიკური პარამეტრები;
- თაბაშირის წარმოების პროცესის დეტალური აღწერა და ტექნოლოგიური სქემა (არსებული და დაგეგმილი წარმადობა);
- გრუნტის წარმოების პროცესის დეტალური აღწერა და ტექნოლოგიური სქემა;
- ნეალიტის (შუალედური ნედლეული) წარმოების დეტალური აღწერა და ტექნოლოგიური სქემა;
- ფითხის წარმოების პროცესის დეტალური აღწერა და ტექნოლოგიური სქემა;
- მეტალის პროფილების წარმოების პროცესის დეტალური აღწერა და ტექნოლოგიური სქემა;
- საწარმოს თითოეული ტექნოლოგიური დანადგარის ძირითადი ფიზიკური მახასიათებლები (მათ შორის, დანადგარების სიმძლავრე, წარმადობა);
- არსებული და დაგეგმილი საქმიანობის ტექნოლოგიური სქემის (საწარმოს პროცესების) და ტექნოლოგიური ციკლის დეტალური აღწერა;
- ტექნოლოგიური სქემა (საწარმოს პროცესი) და ტექნოლოგიურ ციკლში გამოყენებული დანადგარების აღწერა, პარამეტრები და საპასპორტო მონაცემები;
- ინფორმაცია წარმოებული პროდუქციის თითოეული ხაზის რაოდენობის/მოცულობის შესახებ;
- ინფორმაცია თითოეულ საწარმოს პროცესში გამოყენებული ნედლეულის სახეობების და რაოდენობის შესახებ;
- წყალმომარაგების შესახებ დეტალური ინფორმაცია (რაოდენობა, ტექნიკური გადაწყვეტა, სასმელ-სამეურნეო, საწარმოს და სხვა);
- ტექნოლოგიურ პროცესში წყლის გამოყენების საკითხის დეტალური აღწერა;
- საწარმოს ტერიტორიაზე წარმოქმნილი ჩამდინარე (საწარმოს, სანიაღვრე და სამეურნეო-ფეკალური) წყლების მართვის საკითხები (გაწმენდა, სანიაღვრე ქსელი და სხვა);
- სალექარის პარამეტრები და გაწმენდის ეფექტურობა;
- სალექარში დაგროვილი შლამის რაოდენობის და მართვის შესახებ დეტალური ინფორმაცია;
- ინფორმაცია საწარმოს ნედლეულით მომარაგების, ნედლეულის შემოტანის და გატანის (სიხშირის) შესახებ;
- ინფორმაცია ნედლეულის/პროდუქციის ტრანსპორტირებისათვის გამოყოფილი ავტოტრანსპორტის შესახებ;
- ავტომანქანების მოძრაობის გეგმა-გრაფიკი, ტრანსპორტირების სქემა;
- ინფორმაცია ნედლეულის დასაწყობების შესახებ;
- ინფორმაცია ნავთობპროდუქტების საცავის შესახებ;
- ინფორმაცია სილოსების შესახებ (ტიპები და მოცულობა);
- აირგამწმენდი სისტემის პარამეტრები, ეფექტურობა საპასპორტო მონაცემები;
- საწარმოს გენერალური გეგმა ექსპლიკაციით, გაფრქვევების წყაროების მითითებით, სადაც დეტალურად იქნება ყველა არსებული და დაგეგმილი ინფრასტრუქტურული ობიექტი აღწერილი;
- საკანალიზაციო სქემა გენგეგმაზე დატანით;

- ხმაურის გამომწვევი ძირითადი წყაროები, მათი მუშაობის დრო (ხანგრძლივობა);
 - ნარჩენების მართვის გეგმა. მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე მოსალოდნელი ნარჩენების სახეობებისა და რაოდენობის შესახებ ინფორმაცია და მათი შემდგომი მართვის ღონისძიებები.
- 5. გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისათვის და პროექტის განხორციელების შედეგად მოსალოდნელი ზემოქმედებების შეჯამება მათ შორის:**
- ზემოქმედება ატმოსფერულ ჰაერზე საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე, ემისიები ნედლეულისა და მზა პროდუქციის დასაწყობებისა/შენახვისას, გაფრქვევის წყაროები, გაფრქვეული მავნე ნივთიერებები, გაბნევის ანგარიში, ასევე, ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებები;
 - ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტი;
 - ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა უწყვეტი ინსტრუმენტული მონიტორინგის დანერგვის საკითხები;
 - ხმაურის გავრცელება და მოსალოდნელი ზემოქმედება მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
 - კუმულაციური ზემოქმედება 500 მ-იან რადიუსში არსებული ობიექტების გათვალისწინებით და ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისთვის;
 - ნედლეულის/პროდუქციის ტრანსპორტირებისას მოსალოდნელი ზემოქმედება შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების განსაზღვრით;
 - სატრანსპორტო მოძრაობით გამოწვეული ზემოქმედება;
 - ზემოქმედება მიწისქვეშა/გრუნტის წყლებზე და შემარბილებელი ღონისძიებები;
 - ზემოქმედება ზედაპირულ წყლებზე, ზედაპირული წყლების დაბინძურების რისკები და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
 - ბიოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება;
 - მცენარეულ საფარსა და ჰაბიტატების მთლიანობაზე ზემოქმედება, ცხოველთა სამყაროზე ზემოქმედება (მათ შორის წითელი ნუსხის) და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
 - ნარჩენების წარმოქმნით და გავრცელებით მოსალოდნელი ზემოქმედება;
 - ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე, ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკებზე, საწარმოს ექსპლუატაციის და ტრანსპორტირების ეტაპზე შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების შესახებ დეტალური ინფორმაცია;
 - შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმა-გრაფიკი;
 - ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების დეტალური გეგმა. ასევე ხანძარქრობის სისტემის შესახებ ინფორმაცია;
 - ზემოქმედება ნიადაგზე და შესაძლო დაბინძურება სხვადასხვა საწარმოო ხაზის მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
 - გზშ-ს ფარგლებში შემუშავებული ძირითადი დასკვნები და საქმიანობის პროცესში განსახორციელებელი ძირითადი ღონისძიებები;

- საწარმოს განთავსების ტერიტორიის სიტუაციური სქემა (შესაბამისი აღნიშვნებით, ფოტო მასალა);
 - გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებისა და ექსპლუატაციის პერიოდისთვის;
- გზმ-ს ანგარიშში დეტალურად უნდა იქნას წარმოდგენილი ინფორმაცია ობიექტის მოწყობის და ექსპლუატაციის პროცესში მოსალოდნელი ნარჩენების და მათი შემდგომი მართვის შესახებ, ნარჩენების მართვის კოდექსისა და მისგან გამომდინარე კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტებით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად. კერძოდ, ნარჩენები კლასიფიცირებული უნდა იყოს „სახეობებისა და მახასიათებლების მიხედვით ნარჩენების ნუსხის განსაზღვრისა და კლასიფიკაციის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის N426 დადგენილების შესაბამისად. ასევე, მოცემული უნდა იყოს ინფორმაცია ნარჩენების რაოდენობის და ფიზიკური მდგომარეობის შესახებ. ნარჩენს უნდა მიეთითოს სახიფათობის განმსაზღვრელი მახასიათებელი და აღდგენა/განთავსების ოპერაციის კოდი, ნარჩენების მართვის კოდექსის II და III დანართის შესაბამისად. წარმოდგენილი უნდა იყოს სრულყოფილი ინფორმაცია იმ კომპანიების შესახებ, რომელსაც გადაეცემა მშენებლობის და ექსპლუატაციის პროცესში წარმოქმნილი ნარჩენები შემდგომი მართვის მიზნით.
 - წარმოდგენილ სკოპინგის ანგარიშში განხილულია არაქმედების, საწარმოს განთავსების, ტექნოლოგიური და მწარმოებლურობის შემცირება/გადიდების ალტერნატივები, თუმცა სკოპინგის ანგარიშში განხილულია საწარმოს ფუნქციონირების შეჩერების ალტერნატივა, იმის გათვალისწინებით, რომ წარმოდგენილი სკოპინგის ანგარიშში წარმოადგენს საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებას, არაქმედების ალტერნატიულ ვარიანტში განხილული უნდა იყოს ექსპლუატაციის ცვლილების განუხორციელებლობის საკითხი. ამასთან ტექნოლოგიური და ადგილმდებარეობის ალტერნატიულ ვარიანტებში განხილულია მხოლოდ შერჩეული ტექნოლოგიური და ადგილმდებარეობის დადებითი მხარეები. გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ტერიტორიის ალტერნატიული ვარიანტები, ტექნოლოგიური ალტერნატივები და შერჩეული ალტერნატივის დასაბუთება გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით;
 - სკოპინგის ანგარიშში აღნიშნულია, რომ საწარმოში გათვალისწინებულია შემდეგი სამუშაოების ორგანიზება: არსებული შენობა-ნაგებობების სარემონტო სამუშაოები, ტექნოლოგიური დანადგარების მონტაჟი, დანადგარების გამოცდა-დარეგულირება, საცდელი წარმოება და სხვა, თუმცა სკოპინგის ანგარიშში არ არის წარმოდგენილი შესრულებული და შესასრულებელი სამუშაოების შესახებ ინფორმაცია. გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს საწარმოს არსებული მდგომარეობის გათვალისწინებით და ასევე ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებასთან დაკავშირებული შესრულებული და შესასრულებელი სამუშაოების შესახებ დეტალური ინფორმაცია.
 - სკოპინგის ანგარიშში აღნიშნულია ელექტრო ავტომტვირთავების აკუმულატორების სატენი უბნის არსებობის შესახებ, თუმცა ანგარიშში არ არის მოცემული აკუმულატორების დატენვის ტექნოლოგიის შესახებ ინფორმაცია, რაც გზმ-ის ანგარიშში საჭიროებს დაზუსტებას და დეტალურ აღწერას.

- სკოპინგის ანგარიშში წარმოდგენილ გენერალურ გეგმაზე არ არის დატანილი თაბაშირის წარმოების უბანი, რაც გზშ-ის ანგარიშში საჭიროებს დაზუსტებას (გენგეგმაზე ასახვას);
- გენგეგმაზე დატანილია როგორც სუპერ ფინიშის წარმოების უბანი, ასევე ფითხების საამქრო, თუმცა N2.2.1.4. ცხრილის (ფითხების ერთეულ პროდუქციაზე ძირითადი ნედლეულის რაოდენობები და წლიური ხარჯი) თანახმად გრუნტის და სუპერ ფინიშის შემცველობა იდენტურია. ასევე ბუნდოვანია როგორც ზემოაღნიშნულ წარმოების უბნებთან დაკავშირებული ტექნოლოგია, ისე წამოდგენილი ტერმინოლოგია (მაგ: სუპერ ფინიში, გრუნტი). აღნიშნული საკითხები საჭიროებს გზშ-ის ანგარიშში დაზუსტებას;
- წარმოდგენილ სკოპინგის ანგარიშში მოცემული საწარმოო პროცესის აღწერაში გამოყენებული ტერმინოლოგია ბუნდოვანია და საჭიროებს დაზუსტებას. გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს შინაარსობრივად და ტერმინოლოგიურად გამართული სახით.
- სსდ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის მიერ საწარმოს ინსპექტირების შედეგად დადგინდა, რომ საყოფაცხოვრებო ჩამდინარე წყლებისათვის ტერიტორიაზე დამონტაჟებულია ბიოლოგიური გაწმენდი დანადგარი, აღნიშნული საკითხი არ არის განხილული სკოპინგის ანგარიშში, რაც საჭიროებს დაზუსტებას და გზშ-ის ანგარიშში ასახვას.
- გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იქნეს დეტალური ინფორმაცია 2020 წლის 10 ოქტომბრის N 2-881 ბრძანებით გაცემული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით (2011 წლის 4 ოქტომბრის N17 ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა) განსაზღვრული პირობების შესრულების მდგომარეობის შესახებ და პირობების ანალიზი.

გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ინფორმაცია სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული საკითხების შესაბამისად (ერთიანი ცხრილის სახით).

დასკვნითი ნაწილი:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით შპს „კნაუფ გიპს თბილისის“ მიერ თაბაშირის საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებაზე სავალდებულოა გზშ-ის ანგარიშში მომზადდეს წინამდებარე სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის და წარმოსადგენი დოკუმენტაციის მიხედვით.